

MEDIERNES UDVIKLING I DANMARK

MEDIETILLID, FAKE NEWS OG FAKTA-TJEK

Befolkningens tillid til medier, syn på fake news og brug af faktatjek

HOVEDRESULTATER OG KONKLUSIONER

1 INTRODUKTION

Rapporten om 'Medietillid, fake news og faktatjek' er struktureret på følgende måde:

- Hovedresultater og konklusion
- Fake news og tillid
- Befolkningens tillid til medierne og kilder til nyheder
- Befolkningens forhold til fake news og syn på nyhedsmedierne
- Befolkningens deling af nyheder og brug af faktatjek
- Metode
- Brug af data og resultater
- Bilag: Tabeller og figurer

I rapporten ser vi blandt andet nærmere på befolkningens tillid til medier i forhold til nyheder og på kendskabet til og opfattelsen af fake news-begrebet. Det bliver også belyst, om fake news gør befolkningen bekymret, og om danskerne faktatjekker de oplysninger, de deler eller ser.

Rapporten og dens tabeller og figurer er som udgangspunkt baseret på data fra Kantar Gallups spørgeskemaundersøgelse "Tillid til medier 2019". Data er indsamlet i aldersgruppen 18 år og derover i Kantar Gallups internetpanel GallupForum. Når der i rapporten og i figurer skrives om "den danske befolkning", er der således tale om "den danske befolkning med adgang til internettet" (estimeret 97 % af den danske befolkning over 12 år har adgang til internettet). Data er bearbejdet af Kulturministeriet. Oprindelsen af data vil fremgå af kildehenvisningen på den enkelte figur og tabel.

Dataindsamlingen er foregået i perioden **21.10.-3.11.2019, det vil sige et år inden det amerikanske præsidentvalg i 2020.**

Der er i rapporten enkelte figurer, der er meget detalje-/datarige og måske også uoverskuelige ved første øjekast. De er dog medtaget i den form dels for at illustrere de næsten overvældende mange valgmuligheder, der er på medieområdet i dag, dels for at vise, at der kan være stor variation mellem de forskellige befolkningsgruppers svar og præferencer. Der er til disse figurer både en tabel samt en stor udgave af grafikken i bilagene.

Bemærk, at universet for tabeller, figurer og analyser skifter i løbet af rapporten. Universet, der f.eks. kan være "Den danske befolkning", "Har fået nyheder via sociale medier inden for den seneste uge" eller lignende, vil fremgå af de respektive tabeller og figurer.

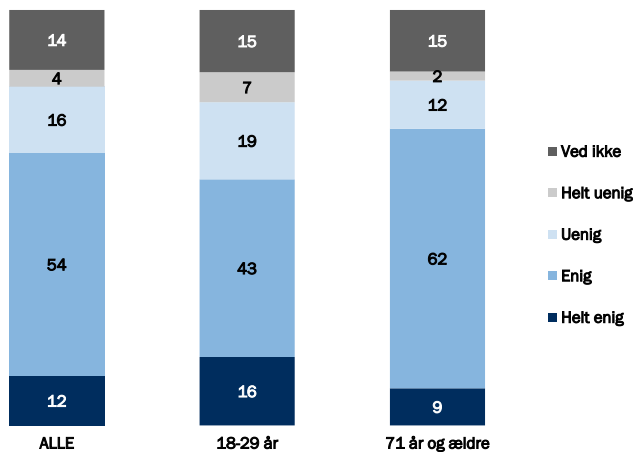
Bemærk endvidere, at aldersgrupper og aldersspænd kan variere i de forskellige figurer og tabeller.

Se også kapitlet Metode bagerst i rapporten for uddybning.

2 HOVEDRESULTATER OG KONKLUSION

En stor del af befolkningen har tillid til de nyhedskilder, de selv benytter, og tror på, at de kun bringer falske nyheder ved en fejl. Hver femte er dog uenig i dette synspunkt

"Jeg tror på, at de nyhedskilder, jeg benytter, er sande, og kun beretter falske nyheder som fejltagelser". Andel i %

Kilde: Kantar Gallup/Tillid til medier 2019 - for Kulturministeriet
Univers: Den danske befolkning i alderen 18 år og derover

- 66 % af befolkningen (18 år+) er helt enige (12 %) eller enige (54 %) i, at de nyhedskilder, de selv bruger, er sande, og kun bringer falske nyheder ved en fejl.
- Der er dog også 20 %, der er enten uenige (16 %) eller helt uenige (4 %) i, at deres egne nyhedskilder er sande.
- De 18-29 årige har med i alt 59 %, der er helt enige (16 %) eller enige (43 %), den mindste andel, der har tillid til deres egne nyhedskilder. Men det er samtidig den aldersgruppe, der har den største andel, der er helt enige i udsagnet (16 %).

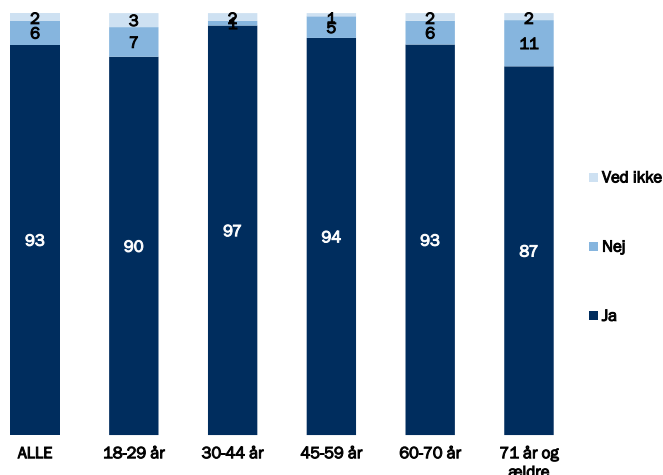
De ældste på 71 år og derover har med i alt 71 % den største andel, der har tillid til deres egne nyhedskilder.

Andelen, der ikke har tillid til deres egne nyhedskilder, falder med stigende alder. Men andelen, der er **helt** enige i, at de har tillid til egne nyhedskilder, falder også generelt med stigende alder.

Læs mere om [Befolkningens kilder til nyheder og tillid til medierne nedenfor](#)

Næsten hele befolkningen kender udtrykket "fake news". Kendskabsniveauet er højt i alle aldersgrupper

Andel af befolkningen i %, der har hørt udtrykket "fake news". Efter alder

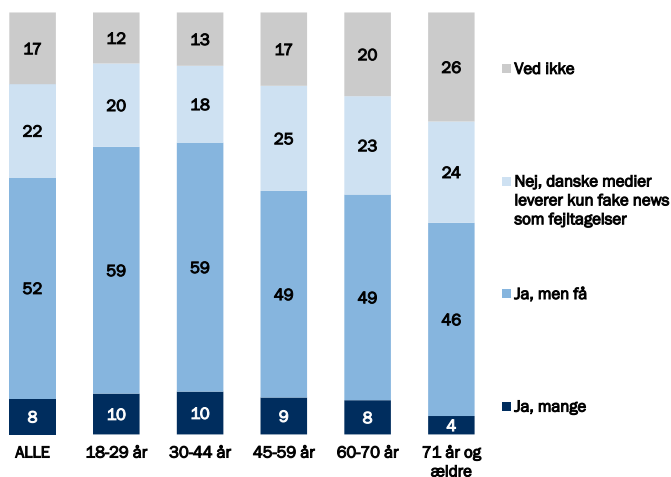
Kilde: Kantar Gallup/Tillid til medier 2019 - for Kulturministeriet
Univers: Den danske befolkning i alderen 18 år og derover

- En meget stor andel på 93 % af befolkningen kender til udtrykket "fake news".
- Kendskabsniveauet er højt i alle aldersgrupper, dog med visse forskelle.
- Kendskabet er størst blandt de 30-44-årige, hvor 97 % kender udtrykket "fake news".
- I aldersgruppen 71 år og ældre er kendskabet på 87 %, mens det er 90 % blandt de 18-29-årige.

Læs mere om [Befolkningens kendskab til fake news](#) nedenfor

Mere end halvdelen af befolkningen tror, der er danske nyhedsmedier, der bevidst går efter at levere fake news. Det er dog kun et fåtal, der mener, det er mange medier.

Andel af befolkningen i % der tror, der er nyhedsmedier i Danmark, der bevidst går efter at levere fake news. Efter alder

Kilde: Kantar Gallup/Tillid til medier 2019 - for Kulturministeriet
Univers: Den danske befolkning i alderen 18 år og derover

- 60 % af danskerne tror, at der er nyhedsmedier i Danmark, der bevidst går efter at levere fake news. Det er dog kun 8 %, der mener, der er tale om mange medier.
- De to yngste aldersgrupper på 18-29 år og 30-44 år har med samlet set 69 % de største andele, der mener, der er danske medier, der bevidst leverer fake news.
- Generelt falder andelen, der tror, danske medier bevidst leverer fake news, med stigende alder. Andelen, der svarer "Ved ikke" stiger dog også entydigt, med stigende alder.

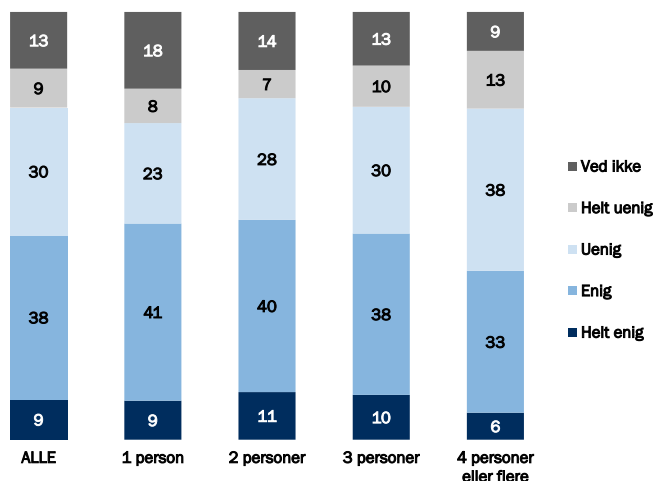
De 30-44-årige er den aldersgruppe, der har den mindste andel (18 %), der tror, at danske medier kun leverer fake news som fejltagelser.

Tilliden til de danske nyhedsmedier er således generelt forholdsvis stor.

Læs mere nedenfor: [Tror befolkningen, der er nyhedsmedier i Danmark, der bevidst leverer fake news?](#)

Knap halvdelen af befolkningen er i større eller mindre grad bekymret for, om fake news forhindrer dem i at vide, hvad der i virkeligheden foregår. Bekymringen og tvivlen er størst i små husstande.

"Jeg er bekymret for, om falske nyheder forhindrer mig i at vide, hvad der i virkeligheden foregår". Andel af befolkningen i %, der er enige eller uenige. Efter husstandsstørrelse.

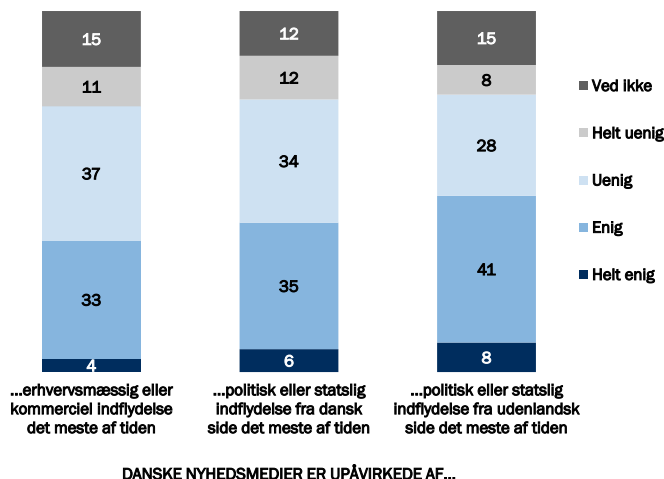
Kilde: Kantar Gallup/Tillid til medier 2019 - for Kulturministeriet
 Univers: Den danske befolkning i alderen 18 år og derover

Læs mere nedenfor: [Er befolkningen bekymret over fake news?](#)

- I alt 47 % af befolkningen er bekymret for, om fake news forhindrer dem i at vide, hvad der i virkeligheden foregår. Dog er kun 9 % helt enige i denne bekymring.
- Bekymringen og tvivlen er størst i små husstande på én eller to personer (51 % er helt enige eller enige i bekymringen), og mindst i husstande med fire eller flere personer (39 % enige/helt enige).
- De store husstande har også den største andel, der er enten uenige (38 %) eller helt uenige (13 %) i bekymringen (i alt 52 %), og færrest, der svarer "ved ikke".

Næsten halvdelen af befolkningen tror, at danske medier er påvirkede af kommerciel, erhvervsmæssig eller dansk politisk indflydelse. Lidt færre tror, de er påvirkede af udenlandsk politisk indflydelse.

"Danske medier er upåvirkede udefra" (fra kommerciel side, dansk politisk eller udenlandsk politisk side). Andel i %, der er enige eller uenige i udsagnene.

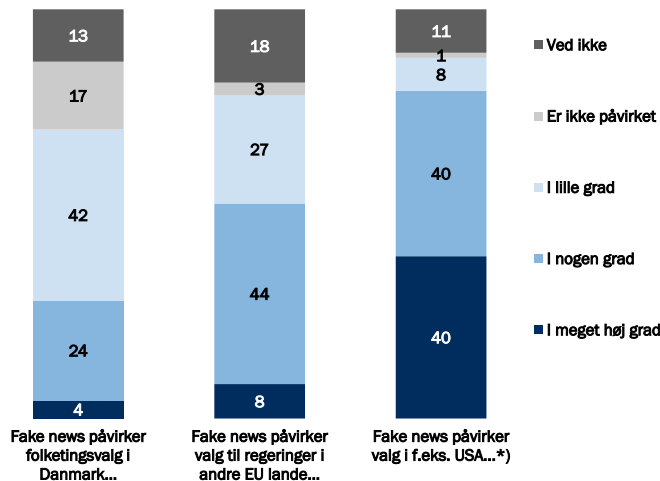
Kilde: Kantar Gallup/Tillid til medier 2019 - for Kulturministeriet
 Univers: Den danske befolkning i alderen 18 år og derover

Læs mere nedenfor: [Tror befolkningen, at de danske nyhedsmedier bliver påvirket udefra?](#)

- I alt 48 % af danskerne er i større eller mindre grad uenige i, at danske medier er upåvirkede af erhvervsmæssig eller kommerciel indflydelse det meste af tiden. 37 % er enige.
- 46 % er uenige i, at danske medier er upåvirkede af politisk eller statslig indflydelse fra dansk side, mens i alt 41 % er enige.
- 36 % er enten helt uenige eller uenige i, at danske medier er upåvirkede af politisk eller statslig indflydelse fra udenlandsk side, mens i alt 49 % er enige.

Under en femtedel af befolkningen tror, at valg i Danmark er upåvirkede af fake news. Tilliden til de danske valg er dog markant højere end til valg f.eks. USA

Andel af befolkningen i %, der tror, valg i Danmark, andre EU-lande og f.eks. USA er påvirket/ikke påvirket af fake news

Kilde: Kantar Gallup/Tillid til medier 2019 - for Kulturministeriet
 Univers: Den danske befolkning i alderen 18 år og derover
 *) NBI Data er indsamlet fra 21.10.-3.11.2019, dvs. for det amerikanske valg i 2020

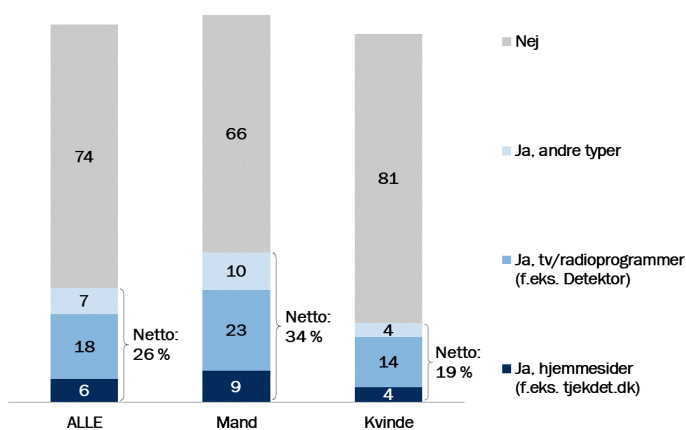
- Kun 17 % af befolkningen svarer, at de tror danske folketingsvalg ikke er påvirket af fake news. Det er dog kun 4 %, der mener, de er påvirket i meget høj grad. Flest (42 %) mener, de danske folketingsvalg er påvirket i lille grad, mens 24 % mener, de er påvirket i nogen grad.
- Som modpol mener 40 % af danskerne, at fake news i meget høj grad påvirker valg i for eksempel USA, og yderligere 40 % mener, de påvirker valgene i nogen grad. Kun 1 % har svaret, at disse valg er upåvirkede.
- Mellem disse to yderpoler ligger vurderingen af valg til regeringer i andre EU-lande. Kun 3 % mener,

disse valg er upåvirkede, mens 8 % mener, de er påvirket i meget høj grad.

Læs mere nedenfor: [Tror befolkningen, at valg i Danmark, andre EU-lande og f.eks. USA er påvirket af falske nyheder?](#)

En fjerdedel af befolkningen bruger faktatjek-medier. Mænd er væsentligt flittigere end kvinder til at benytte disse medier.

Andel af befolkningen i %, der bruger faktatjek-medier.

Kilde: Kantar Gallup/Tillid til medier 2019 - for Kulturministeriet
 Univers: Den danske befolkning i alderen 18 år og derover
 Søjlerne summer til mere end 100 %, da respondenterne har kunnet afgive flere svar

- Kun 26 % (netto) af befolkningen benytter en eller anden form for faktatjek-medier.
- Mest udbredt er det at se/lytte til tv/radioprogrammer som for eksempel Detektor (18 %), mens kun 6 % bruger hjemmesider som tjekdet.dk.
- Mænd er væsentligt flittigere end kvinder til at benytte faktatjek-medier. Netto 34 % af mændene og 19 % af kvinderne benytter faktatjek-medier. Det er en signifikant forskel på 15 procentpoint.

Læs mere om befolkningens [Brug af faktatjek nedenfor](#)